

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Sžso/57/2013
Identifikačné číslo spisu:	2012200662
Dátum vydania rozhodnutia:	18.11.2014
Meno a priezvisko:	JUDr., Ing. Miroslav Gavalec
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:2012200662.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedu senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavalca, PhD. a členov senátu JUDr. Igora Belka a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD., v právnej veci žalobcu: Johns Manville Slovakia a.s., so sídlom Strojárskejšká č. 1, Trnava, IČO: 34 126 520, zast.: CLS Čavojský & Partners s.r.o., advokátskou spoločnosťou, IČO: 36 854 972, so sídlom Zochova č. 6-8, 811 03 Bratislava, proti žalovanej : Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom Ul. 29. augusta č. 8 a 10, 813 63 Bratislava 1, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutí správneho orgánu, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trnave zo dňa 17. septembra 2013 č. k. 20S/43/2012-56, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trnave zo dňa 17. septembra 2013 č. k. 20S/43/2012-56 p o t v r d z u j e .

Žalobcovi právo na náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

Konanie na správnom orgáne

1. Rozhodnutím č.: 35772-2/2012-BA z 22.10.2012 (č.l. 16) žalovaná ako odvolací orgán podľa § 179 ods. 1 písm. b) zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení (ďalej na účely tohto rozsudku tiež „zák. č. 461/2003 Z.z.“) v zmysle § 218 ods. 2 zák. č. 461/2003 Z.z. potvrdila napadnuté rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Trnava č. 700-0411910812-GC04/12-TO zo 14.06.2012 (ďalej na účely tohto rozsudku tiež „prvostupňové rozhodnutie“ alebo „prvostupňový orgán“) a podané odvolanie zamietla.

2. Uvedeným prvostupňovým rozhodnutím bolo žalobcovi ako zamestnávateľovi v zmysle pripojenej tabuľkovej časti predpísané penále v sume 2.757,90 €, ktoré prvostupňový orgán predpísal za obdobia január až december roku 2011 z dlžnej sumy poistného na nemocenské poistenie, poistného na starobné

poistenie, príspevkov na starobné dôchodkové sporenie, poistného na invalidné poistenie, poistného na úrazové poistenie, poistného na garančné poistenie, poistného na poistenie v nezamestnanosti a poistného do rezervného fondu solidarity (ďalej na účely rozsudku tiež „zameškané odvody“) vo výške 0,05% z dlžnej sumy za každý deň omeškania.

Uvedené zameškané odvody žalobca uhradil oneskorene a zároveň neodviedol včas poistné na základe príjmov vyplatených v mesiacoch september a október 2011.

3. S odkazom na ustanovenia § 4 ods. 1 a 2, § 139b ods. 2, § 141 ods. 1, § 142 ods. 1, § 143 ods. 1 a 2, § 240 ods. 1 a 2 zák. č. 461/2003 Z.z., § 20 ods. 1 písm. a), § 21, § 26 ods. 1 a § 27 ods. 3 zákona č. 43/2004 Z.z. o starobnom dôchodkovom sporení žalovaná odmietla námietku žalobcu, že prvým úkonom voči účastníkovi v zmysle § 185 ods. 4 zák. č. 461/2003 Z.z. nemôže byť vydanie prvostupňového rozhodnutia.

Podľa žalovanej zák. č. 461/2003 Z.z. nekonkretizuje o aký úkon má ísť, a preto za prvý úkon v zmysle judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (rozsudok sp. zn. 7Sžso/20/2010 z 24.02.2011) je možné považovať aj doručenie rozhodnutia, pokiaľ Sociálna poisťovňa disponovala potrebnými a dostatočnými podkladmi pre rozhodnutie.

Podľa § 185 ods. 4 zák. č. 461/2003 Z.z. v znení účinnom k dátumu vydania prvostupňového rozhodnutia (14.06.2012) konanie, ktoré sa začína na podnet organizačnej zložky Sociálnej poisťovne, je začaté odo dňa, keď príslušná organizačná zložka Sociálnej poisťovne urobila voči účastníkovi konania prvý úkon.

4. Ďalej nebolo žalovanej jasné, prečo žalobca zastáva názor, že lehota uvedená vo výrokovej časti rozhodnutia nie je uvedená správne. Podľa žalovanej určenie lehoty na plnenie rozhodnutia patrí do jej rozhodovacej právomoci. Z napadnutého rozhodnutia vyplýva, že táto lehota neuplynie skôr, ako rozhodnutie prvostupňového orgánu nadobudne právoplatnosť.

Súčasne upozornila, že nadobudnutím právoplatnosti sa rozhodnutie prvostupňového orgánu zároveň stane vykonateľným.

5. Tiež žalovaná uviedla, že žalobca 20.04.2011 doručil pobočke žalovanej v Trnave žiadosť vo veci stanoviska týkajúcich sa odvodov na sociálne poistenie ekonomických zamestnancov vyslaných pracovať pre žalobcu. V súvislosti s touto žiadosťou boli od žalobcu vyžiadané pracovné zmluvy.

Na základe telefonickej konzultácie so zamestnávateľom pobočka žalovanej v Trnave, zistila, že žalobca požiadal o stanovisko aj Sociálnu poisťovňu, ústredie, ktorá mu následne listom z 25. februára 2011 odpovedala. Odpoveď, ktorá vychádzala z nižšie citovaného stanoviska Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, žalobca obdržal listom z 10.08.2012.

6. Z uvedeného stanoviska ministerstva z 19.07.2012, vyplýva, že občan tretieho štátu (s ktorým nemá Slovenská republika uzavretú medzinárodnú zmluvu, ktorá má prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky), ktorý vykonáva prácu na území Slovenskej republiky pre slovenského užívateľského zamestnávateľa, a ktorý má právo na príjem zdaňovaný podľa príslušných ustanovení zákona o dani z príjmov na základe právneho vzťahu uzatvoreného s treťou fyzickou osobou alebo právnickou osobou, ktorá má sídlo mimo Európskej únie alebo v štáte nezmluvnej cudziny, je zamestnancom na účely sociálneho poistenia a povinnosti zamestnávateľa na účely sociálneho poistenia v tomto prípade plní užívateľský zamestnávateľ so sídlom na území Slovenskej republiky.

7. Z týchto dôvodov žalovaná rozhodla tak, ako je uvedené vo výrokovej časti napadnutého rozhodnutia.

II.

Konanie na prvostupňovom súde

A)

8. Proti tomuto rozhodnutiu žalobca podal prostredníctvom právneho zástupcu na Krajský súd v Trnave žalobu zo dňa 20.12.2012.

9. Podľa žalobcu uvedené rozhodnutie trpí formálnymi aj vecnými nedostatkami.

Najmä uvádzal, že prvostupňové rozhodnutie

- je podpísané za použitia tzv. faximilie, nakoľko nie je podpísané priamo oprávnenou osobou,
- výroková časť napadnutého rozhodnutia obsahuje iba údaj o tom, že súčasťou rozhodnutia je príloha, čo robí prvostupňové rozhodnutie nepreskúmateľným a zmätočným,
- predmetná príloha nie je žiadnym spôsobom zviazaná ani opatrená otlačkou pečiatky a podpisom oprávnenej osoby,
- absencia akékoľvek úvahy a hodnotenia dôkazov v spojení s použitím právnych predpisov,
- konanie vo veciach sociálneho poistenia bolo voči nemu nesprávne začaté (viď závery uvedené v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3So 238/2004),
- „oneskorené“ odvedenie odvodov a príspevkov do poistných fondov sa týka dvoch zahraničných zamestnancov, ktorí pôsobili na území Slovenskej republiky bez toho, aby mali so žalobcom ako zamestnávateľom uzatvorený akýkoľvek pracovno-právny alebo iný právny vzťah, ktorý by bolo možné podriadiť pod § 5 ods. 1 písm. a) zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení.

10. Žalovaná sa k žalobe vyjadrila podaním doručeným krajskému súdu dňa 13.02.2013 s požiadavkou na zamietnutie žaloby.

B)

11. Krajský súd v Trnave ako súd prvého stupňa nariadil vo veci pojednávanie, na ktorom vypočul účastníkov, vec prejednal a rozsudok verejne vyhlásil. Na základe nižšie uvedených názorov dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná, a preto ju podľa § 250j ods. 1 O.s.p. zamietol.

12. Po citácii dotknutých ustanovení § 244 ods. 1 až 3, § 247 ods. 1 až 3, § 250i ods. 1 O.s.p., § 184 ods. 8, § 172 ods. 1 a 218 ods. 1 a 2 zák. č. 461/2003 Z.z. si krajský súd osvojil právny názor žalovanej, t.j. že citovaný zákon o sociálnom poistení nekonkretizuje, o aký konkrétny úkon má ísť. Preto aj s prihliadnutím na už uvedený rozsudok sp. zn. 7Sžso 20/2010), k za so) za prvý úkon je možné považovať aj doručenie rozhodnutia, ak žalovaná disponovala potrebnými a dostatočnými podkladmi pre svoje rozhodnutie.

13. Vo vzťahu k námietke žalobcu, že nemal vedomosť a istotu, či má povinnosti uvedené sumy poistného odvieť aj za zahraničných zamestnancov, ktorí pôsobili na území Slovenskej republiky, krajský súd po citácii ustanovení § 3 ods. 1 a § 4 ods. 1 až 4 zák. č. 461/2003 Z.z. ustálil tak, že uvedené nejasnosti žalobcu nemožno kvalifikovať ako relevantný dôvod, ktorý by mu umožňoval oneskorene si splniť zákonnú povinnosť a to ani vzhľadom na zmenu zák. č. 461/2003 Z.z., ku ktorej došlo následne k 01.01.2011.

Ďalej krajský súd dodal, že žalobca bol jednoznačne právnickou osobou povinnou poistné a príspevky v určenej lehote odvádzať a v prípade, ak by poistné zaplatil bez právneho dôvodu, mohol po takomto zistení požiadať podľa § 145 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. o jeho vrátenie, čím by nevznikol dôvod pre predpísanie penále. Žalobca takto nepostupoval.

14. Záverom s dôrazom na to, že neznalosť žalobcu a pochybnosti o správnosti výkladu príslušných právnych predpisov nemá za následok nezákonnosť rozhodnutia žalovaného, krajský súd žalobu ako nedôvodnú zamietol.

III.

Odvolanie žalobcu/stanoviská

A)

15. Vo včas podanom odvolaní zo dňa 21.10.2013 (č.l. 64) proti rozsudku krajského (prvostupňového) súdu žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu konštatoval, že postup obidvoch správnych orgánov ako aj prvostupňového súdu považuje za rozporný so zákonom z nasledujúcich dôvodov. Predovšetkým záver uvedený vo výrokovej časti druhostupňového rozhodnutia sa nezhoduje s jeho odôvodnením, nakoľko k oprave malo dôjsť napríklad v časti odôvodnenia prvostupňového rozhodnutia ohľadom povinnosti žalobcu ako zamestnávateľa odvádzať príspevky na sociálne poistenie ohľadom dvoch zahraničných zamestnancov; čo si osvojil aj krajský súd (viď odôvodnenie na str. 6 odsek 3).

16. Ďalej namietal, že z odvolacieho sociálneho konania, ako aj z konania pred krajským súdom žalobcovi jednoznačne vyplynulo, že prvostupňový orgán žalovanej sa pred vydaním svojho rozhodnutia prejudiciálnou otázkou, t.j. otázkou poistenia za dvoch zahraničných zamestnancov, nezaoberal ale k vydaniu prvostupňového rozhodnutia pristúpil „automaticky“ na základe údajov vyplývajúcich z jeho informačného systému.

V súvislosti s uvedeným aj poukazoval na odôvodnenie žalovanej, ktorá neobjasnila na základe akých skutkových podkladov dospela k záveru, že žalobca má vo vzťahu k dvom zahraničným zamestnancom postavenie zamestnávateľa podľa zákona s povinnosťou vykonávať odvody do poisťných fondov.

17. Navyše žalobca zdôraznil, že s obsahom stanoviska Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky bol preukázateľným spôsobom oboznámený až po jeho doručení dňa 15.08.2012, t.j. viac ako 16 mesiacov po podaní prvej žiadosti o stanovisko.

Aj odôvodnenie žalovanej, ktoré je obsiahnuté v napadnutom rozhodnutí, je podľa žalobcu v tomto smere zmätočné, pretože sa na jednej strane odvoláva na stanovisko Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 18518/2011-1/41 zo dňa 19.07.2012, avšak na druhej strane súčasne uvádza, že takéto stanoviská nie sú záväzné a sú len podpornou pomôckou pre aplikačnú prax.

18. Čo sa týka námietky podpisu a tzv. faximile, žalobca zotrval u svojich pôvodných námietok.

S odkazom na § 209 ods. 6 in fine a § 211 zák. č. 461/2003Z.z. zdôraznil, že túto skutočnosť v odvolaní proti prvostupňovému rozhodnutiu namietal.

19. V súvislosti s opakovanou námietkou o prvom úkone prvostupňového orgánu bolo najmä poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3So 238/2004, podľa ktorého [citované z poznámky pod čiarou uvedenej žalobcom]:

„ani v konaniach vo veciach sociálneho poistenia nemožno podľa názoru súdu odhliadnuť od všeobecne uznávaných právnych princípov administratívneho konania (Rezolúcia Výboru ministrov Rady Európy č. 77/31 z 28. septembra 1977)“

Podľa žalobcu názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uvedený v odôvodnení rozsudku sp. zn. 7Sžo/20/2010 z 24. februára 2011 nemožno považovať za súladný s predchádzajúcou rozhodovacou praxou súdov Slovenskej republiky a ani s právnou teóriou.

20. Takisto, hoci výroková časť prvostupňového rozhodnutia upravuje lehotu na plnenie, tak táto lehota je nesprávne určená, pretože podľa výrokovej časti prvostupňového rozhodnutia by žalobca mal uhradiť penále v lehote 15 dní odo dňa doručenia rozhodnutia.

Takéto určenie lehoty na splnenie povinnosti uloženej neprávoplatným rozhodnutím bez možnosti predbežnej vykonateľnosti rozhodnutia je podľa žalobcu v rozpore so základnými princípmi konania vo veciach sociálneho poistenia, ako aj s princípmi právnej istoty.

21. Z uvedeného dôvodu nesúhlasil žalobca s odôvodnením uvedeným v druhostupňovom rozhodnutí, kde žalovaný argumentoval tým, že z napadnutého rozhodnutia vyplýva, že táto lehota neuplynie skôr, ako rozhodnutie prvostupňového orgánu nadobudne právoplatnosť. Súčasne vyslovil nesúhlas s odôvodnením uvedeným v odôvodnení rozsudku krajského súdu, ktorý sa „hypotetickými úvahami o uloženej lehote“ nezaoberal.

22. Záverom žalobca navrhol odvolaciemu súdu, aby napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil tak, že zruší napadnuté rozhodnutie žalovaného v spojení s rozhodnutím prvostupňového orgánu a vráti vec na ďalšie konanie spolu s priznaním náhrady trov konania.

Podaním z 30.10.2013 žalobca doplnil svoje odvolanie o alternatívny petit (označený ako petit II.) tak, že popri prípade požaduje, odvolací súd rozsudok krajského súdu zruší a vec mu vráti na ďalšie konanie.

B)

23. Z vyjadrenia žalovanej (č.l. 72) zo dňa 28.10.2013 vyplýva, že žalobca neuviedol žiadne nové námietky k správnosti preskúmaného rozhodnutia, ani právne relevantné dôvody, ktoré by

odôvodňovali zmenu alebo zrušenie napadnutého rozhodnutia žalovanej.

Ďalej uviedla, že sa pridrižiava svojich argumentov ako aj písomného vyjadrenia zo dňa 05. februára 2013.

24. Procesné riešenia odvolacieho konania žalovaná neuviedla.

IV.

Právne názory odvolacieho súdu

25. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 v spojení s § 246c ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej v texte rozsudku tiež „O.s.p.“). Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201 v spoj. s ust. § 250ja ods. 1 O.s.p. odvolanie prípustné, vo veci v zmysle dôvodov uvedených v § 250ja ods. 2 O.s.p. nenariadil pojednávanie a po neverejnej porade senátu jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné, pretože napadnutý rozsudok krajského súdu je vo výroku vecne správny a vydaný v súlade so zákonom, a preto ho po preskúmaní dôležitosti odvolacích dôvodov postupom uvedeným v § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

26. Po preverení riadnosti podmienok vykonávania súdneho prieskumu rozhodnutí správneho orgánu (tzn. najmä splnenia podmienok konania a okruhu účastníkov) sa Najvyšší súd celkom stotožňuje so skutkovými závermi krajského súdu v tom rozsahu, ako si ich osvojil zo zistení uvedených žalovaným správnym orgánom, ktoré sú obsiahnuté v administratívnom spise. Na druhej strane podstatou súdneho odvolania proti rozsudku krajského súdu ako aj žaloby, ktorou sa žalobca domáha preskúmania rozhodnutia žalovanej, je právna otázka, či platná právna úprava ukladajúca odvolaciemu správne orgánu vykonať prieskum napadnutého prvostupňového rozhodnutia žalovanej umožňuje v plnom rozsahu aplikovať zásadu jednoinštančného konania aj na sociálne nedávkové konania.

Práve tento právny rámec aj vymedzuje potrebné medze skutkového zistenia.

27. Žalobca svoje odvolanie oprel o viacero námietok. Za účelom riadneho prieskumu zákonnosti napadnutého rozhodnutia sa musí Najvyšší súd primárne vysporiadať s námietkami, ktoré žalobca využil na spochybnenie zákonnosti postupu správneho orgánu smerujúceho k vysloveniu napadnutého rozhodnutia.

Až po prípadnom vyslovení ich nedôvodnosti súdom vzniká žalobcovi na prieskum zákonnosti samotného rozhodnutia (meritórne námietky).

28. Po preverení okruhu účastníkov a podmienok konania v súvislosti s hore položenou otázkou Najvyšší súd vopred avizuje, že po vyhodnotení závažnosti odvolacích dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu Najvyšší súd s prihliadnutím na ust. § 219 ods. 2 v spoj. s § 246c ods. 1 O.s.p. konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Preto sa s ním stotožňuje v prevažujúcom rozsahu a aby nadbytočne neopakoval pre účastníkov známe fakty prejednávanej veci spolu s právnymi závermi krajského súdu, Najvyšší súd sa v svojom odôvodnení následne obmedzí iba na rekapituláciu niektorých vybraných bodov odôvodnenia napadnutého rozsudku a doplnenia svojich odlišných, resp. doplňujúcich zistení a záverov zistených v odvolacom konaní (§ 219 ods. 2 v spoj. s § 246c ods. 1 O.s.p. umožňuje odvolaciemu súdu doplniť odôvodnenie prvostupňového súdu o ďalšie dôvody), najmä vo vzťahu k hore vymedzenej skutkovej/právnej otázke.

29. Najvyšší súd sa musí na prvom mieste zaoberať so skupinou námietok žalobcu, ktoré je možné zhrnúť pod spoločného menovateľa (t.j. najmä nutnosť zmeny výroku pri doplnení odôvodnenia, resp.

vplyv raz vyslovenej lehoty na plnenie orgánu verejnej správy, hoci odvolacie konanie naďalej prebieha), ktorým je rozsah aplikácie ustanovení upravujúcich pôsobnosť odvolacieho správneho orgánu v sociálnom nedávkovom konaní.

V tejto súvislosti Najvyšší súd poukazuje na zásadu dvojínštančnosti správneho konania, ktorá platí aj pre sociálne nedávkové konania.

30. O pôsobení, úlohe a účinkoch základných zásad správneho konania, resp. uvedenej zásady v správnych konaniach sa Najvyšší súd už viackrát vyslovil v svojej rozhodovacej praxi. Napríklad prostredníctvom rozsudku sp. zn. 1 SŽp/1/2010 zo 14. mája 2013 konštatoval :

„113. Vo vzťahu k účelu a použiteľnosti jednotlivých procesných zásad vo všeobecnosti s odkazom na súčasné poznatky právnej vedy (R. Dworkin alebo R. Alexy) Najvyšší súd konštatuje, že správne konanie vrátane integrovaného povoľovania je ovládané viacerými zásadami. Uvedené procesné zásady majú svoje osobitné postavenie, lebo zakotvené v ústave, poprípade v predpise nižšej právnej sily (medzinárodný dohovor či zákon) alebo iba „objavené“ judikatúrou, tak z tejto pozície prenikajú vďaka svojej nezameniteľnej podstate (idea maxima) do celého právneho odvetvia, lebo sú jeho východiskom, ako aj hraničným kritériom. Hoci je tiež nepochybné, že procesné zásady sú formulované veľmi abstraktne (tzn. aj všeobecne bez toho, aby vymedzovali konkrétne pravidlo správania), tak v tomto prípade neplatí starorímska zásada „*ius specialis derogat ius generalis*“, ale naopak sa dopĺňujú, poprípade v medzných situáciách jedna zásada ustúpi pred druhou. Preto zásady, a to aj správneho práva, slúžia ako hraničná pomôcka pre výklad (*reductio ad absurdum*) konkrétnej právnej úpravy (pravidla správania), lebo sa nepripúšťa, aby výklad právnej normy smeroval mimo sféru pôsobenia procesnej zásady.

114. Popri niektorých zásadách, ako sú napríklad zásady legality, materiálnej pravdy alebo legitímneho očakávania, ovláda tiež správne konanie aj zásada jednotnosti (dvojínštančnosti) konania, ako aj koncentračná zásada.

Predposledne uvedená zásada správneho konania ukladá povinnosť odvolaciemu správneho orgánu, že každá relevantná otázka (najmä právna) vznesená odvolateľom v prejednávanej veci musí byť predmetom posúdenia odvolacieho správneho orgánu. Pokiaľ odvolací správny orgán nachádza odlišné skutkové (právne) posúdenie, potom musí vydať rozhodnutie zrušujúceho alebo iného negatívneho charakteru.

115. Celá táto konštrukcia zásady jednotnosti správneho konania vychádza z aktívneho naplnenia úplnej apelácie (apelačného mechanizmu) v správnom konaní a umožňuje odvolaciemu správnomu orgánu, aby mohol v rámci úplnej apelácie spravodlivo napravovať vady, ktoré prvostupňový správny orgán vniesol do skutkových zistení a následne nesprávne vyvedených právnych záverov (subsumcií). “

31. Je pravdou, že na sociálne nedávkové konanie sa nevzťahuje zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok), avšak ako správne žalobca napríklad prostredníctvom rozsudku sp. zn. 3 So 238/2004 Z.z. zdôraznil, aj na veci sociálneho poistenia je potrebné primerane vzťahnúť účinky všeobecne uznávaných právnych princípov administratívneho konania.

Podľa § 172 ods. 1 veta prvá zák. č. 461/2003 Z.z. v znení účinnom v čase vydania napadnutého rozhodnutia (22.10.2012) na konanie vo veciach sociálneho poistenia sa nevzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní.

Podľa § 172 ods. 3 zák. č. 461/2003 Z.z. v citovanom znení konanie vo veciach podľa odseku 1 je

a) konanie v dávkových veciach sociálneho poistenia (ďalej len "dávkové konanie"),

b) iné konanie (ďalej len "nedávkové konanie").

32. Ďalej je tiež nepochybné, že rámec odvolacieho sociálneho nedávkového konania akceptuje v zmysle ustanovení § 218 ods. 1 a 2 zák. č. 461/2003 Z.z. hore uvedenú zásadu dvojínštančnosti konania. Tento názor najmä podporuje zákonná formulácia ustanovenia § 218 ods. 1 „preskúma v celom rozsahu“ ako aj formulácia „doterajšie konanie doplní, prípadne nedostatky odstráni.“

Práve uvedené umožňuje prijať záver, že aj sociálne nedávkové konanie sa prísne nerozdeľuje do dvoch navzájom oddelených konaní, ale tak konanie pred prvostupňovým ako aj odvolacím orgánom tvorí jeden celok navzájom prepojených konaní. Potom námietky žalobcu (viď najmä bod č. 15), že výroková časť druhostupňového rozhodnutia sa nezhoduje s jeho odôvodnením, nakoľko oprava vykonaná

žalovaným v odvolacom konaní sa týka napríklad časti odôvodnenia prvostupňového rozhodnutia ohľadom povinnosti žalobcu ako zamestnávateľa odvádzať príspevky na sociálne poistenie ohľadom dvoch zahraničných zamestnancov, nie sú dôvodné.

Podľa § 218 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. odvolací orgán preskúma napadnuté rozhodnutie v celom rozsahu. Ak je to nevyhnutné, doterajšie konanie doplní, prípadne zistené nedostatky odstráni.

Podľa § 218 ods. 2 zák. č. 461/2003 Z.z. platí, že ak sú na to dôvody, odvolací orgán rozhodnutie zmení alebo zruší, inak odvolanie zamietne a rozhodnutie potvrdí.

33. S touto námietkou žalobcu tesne súvisí aj tzv. prejudiciálna otázka, t.j. riešenie právnej otázky odvodov poistného za dvoch zahraničných zamestnancov žalobcu. Nič na tejto skutočnosti nemení to, že žalovaná ako odvolací orgán nedostatočne odôvodnenie právneho názoru prvostupňového orgánu k tejto otázke (je skutočne možné, že prvostupňový orgán ju vyhodnotil iba na základe údajov vyplývajúcich z jeho informačného systému) v zmysle § 218 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. vyhodnotila ako nedostatok, ktorý je nutné v odvolacom konaní.

34. Avšak Najvyšší súd sa nemôže stotožniť s námietkou žalobcu, že žalovaná nedostatočne objasnila, na základe akých skutkových podkladov dospela k záveru, že žalobca má vo vzťahu k dvom zahraničným zamestnancom postavenie zamestnávateľa podľa zákona s povinnosťou vykonávať odvody do poistných fondov. Toto objasnenie sa v dostatočnom rozsahu nachádza na str. (viď aj bod č. 6) odôvodnenia rozhodnutia žalovanej, ktoré v tomto bode vychádzalo zo stanoviska Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky z 19.07.2012.

Vzhľadom na vyššie uvedené názory (najmä viď body č. 30 až 32), nič na tejto skutočnosti nemení ani to, že žalobca bol s obsahom uvedeného stanoviska, ktoré je nepochybne pre správny orgán autoritatívnym usmernením, oboznámený až po viac ako 16 mesiacov po podaní prvej žiadosti o stanovisko (t.j. 15.08.2012).

35. Čo sa týka námietky prvého úkonu, rovnako je nepochybné, že v súlade s hore uvedenými závermi bol Najvyšším súdom vyslovený právny názor prostredníctvom rozsudku sp. zn. 7 Sžo/20/2010 nasledovne:

„Najvyšší súd Slovenskej republiky považuje za dôvodnú námietku žalovanej aj vo vzťahu k vytýkanému procesnému postupu pri vydávaní napadnutého rozhodnutia pobočky žalovanej. Zákon o sociálnom poistení ustanovuje špeciálnu právnu úpravu konania vo veciach sociálneho poistenia, vylučujúc použitie všeobecného predpisu o správnom konaní, t.j. správneho poriadku. Konanie, ktoré sa začína na podnet organizačnej zložky Sociálnej poisťovne, je začaté odo dňa, keď príslušná organizačná zložka Sociálnej poisťovne urobila voči účastníkovi konania prvý úkon (§ 185 ods. 4 zákona o sociálnom poistení). Zákon o sociálnom poistení však nekonkretizuje o aký úkon má ísť, a preto za prvý úkon je možné považovať aj doručenie rozhodnutia, pokiaľ Sociálna poisťovňa disponovala potrebnými a dostatočnými podkladmi pre rozhodnutie.

Sociálna poisťovňa nemá v danej veci podľa zákona o sociálnom poistení ani povinnosť, aby o začatí konania upovedomila všetkých známych účastníkov konania, ako to ukladá správny poriadok. Taktiež zákon o sociálnom poistení neukladá povinnosť žalovanej pred vydaním rozhodnutia dať možnosť vyjadriť sa účastníkovi konania k jeho podkladu i k spôsobu jeho zistenia, prípadne navrhnúť jeho doplnenie. V danom prípade sú výkazy poistného a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie za príslušné kalendárne mesiace dostatočným podkladom pre rozhodnutie žalovanej.“

36. Pokiaľ žalobca zdôrazňuje rozpor medzi hore uvedeným a časovo novším rozsudkom Najvyššieho súdu sp. zn. 7Sžo/20/2010 a rozsudkom sp. zn. 3So 238/2004, podľa ktorého [citované z poznámky pod čiarou uvedenej žalobcom]:

„ani v konaniach vo veciach sociálneho poistenia nemožno podľa názoru súdu odhliadnuť od všeobecne uznávaných právnych princípov administratívneho konania (Rezolúcia Výboru ministrov Rady Európy č. 77/31 z 28. septembra 1977)“;

Najvyšší súd takýto rozpor nemôže potvrdiť. Tak, ako bolo vyššie uvedené, medzi základné princípy [konajúci súd sa domnieva, že v uvedenom rozsudku sa striktne nerozlišovalo medzi pojmi princípy a zásada], inak povedané medzi základné zásady konania pred správnymi orgánmi patrí aj zásada

dvojinštačnosti konania, ktorá okrem iného zabezpečuje efektívnu právnu obranu, nakoľko nedostatky zistené môžu byť napravené v priebehu druhostupňového správneho konania, pretože v zmysle § 218 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. sú ešte otvorené všetky možnosti a riešenia a náprava aj v tomto štádiu konania umožní účastníkovi správneho konania mať účinný vplyv na výsledok rozhodovacieho konania.. Preto sa Najvyšší súd nestotožňuje s argumentáciou žalobcu, že rozsudok sp. zn. 7Sžo/20/2010 nemožno považovať za súladný s predchádzajúcou rozhodovacou praxou súdov Slovenskej republiky a ani s právnou teóriou.

3ž. Čo sa týka lehoty na plnenie (viď bod č. 21), uvedenej v prvostupňovom rozhodnutí, Najvyšší súd zdôrazňuje, že iba ak by žalobca preukázal, že ide o vadu, ktorá má za následok nezákonnosť samotného rozhodnutia, potom by sa naplnil zrušovací dôvod podľa § 250j ods. 2 písm. e) O.s.p. a správny súd by napadnuté rozhodnutie musel zrušiť.

Z podaného odvolania Najvyššiemu súdu vyplýva, že žalobca najmä nesúhlasí s odôvodnením uvedeným v napadnutom rozhodnutí, kde žalovaný argumentoval tým, že z napadnutého rozhodnutia vyplýva, že táto lehota neuplynie skôr, ako rozhodnutie prvostupňového orgánu nadobudne právoplatnosť.

37. V súvislosti s uvedeným však Najvyšší súd musí poukázať na úmysel zákonodarcu uvedený v § 213 ods. 2 zák. č. 461/2013 Z.z. Z neho však nevyplýva, že by formulácia upravujúca podmienky platby zameškaného poistného „“ spôsobila nezákonnosť samotného výroku o opodstatnenosti záveru o nedoplatkoch na poistnom. Naopak, je tu riešená

Súčasne Najvyšší súd touto argumentáciou musí doplniť absentujúce odôvodnenie napadnutého rozsudku krajského súdu (viď formulácia žalobcu, že krajský súd sa „hypotetickými úvahami o uloženej lehote“ nezaoberal), lebo takto sformulovaná odvolacia námietka intenzitou svojho obsahu nenapĺňa žiadne z nižšie citovaných ustanovení § 221 ods. 1 O.s.p., ktoré sú v zmysle § 250ja ods. 3 O.s.p. aplikovateľné na odvolacie konanie pred správnym súdom.

Podľa § 213 ods. 2 zák. č. 461/2013 Z.z. rozhodnutie je vykonateľné, len čo uplynie lehota na plnenie. Ak v rozhodnutí nie je uložená povinnosť na plnenie, rozhodnutie je vykonateľné, len čo nadobudne právoplatnosť.

Podľa § 221 ods. 1 O.s.p. súd rozhodnutie zruší, len ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania,
- c) účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný,
- f) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom,
- g) rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát,
- h) súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav,
- i) sa rozhodlo bez návrhu, nejde o rozhodnutie vo veci samej a dôvody, pre ktoré bolo vydané, zanikli alebo ak také dôvody neexistovali,
- j) bol odvolacím súdom schválený zmier.

V.

38. Odvolací súd vzhľadom na námietky uplatnené žalobcom uvádza, že napadnuté rozhodnutie žalobkyne má všetky formálne i obsahové náležitosti rozhodnutia v zmysle zák. č. 461/2003 Z.z. Uvedené rozhodnutie správneho orgánu vychádza z dostatočne zisteného skutkového stavu, ktoré je logicky vyhodnotené a riadne právne posúdené.

Počas konania nebolo účastníkmi naznačené ani odvolací súd nedospel k záveru, že by sa vyskytli prekážky pre konanie z dôvodov neústavnosti alebo potreby výkladu komunitárneho práva aplikovaných právnych predpisov a súvisiacich právnych aktov orgánov Európskej únie, pre ktoré je potrebné konanie prerušiť.

39. Na základe zisteného skutkového stavu, uvedených právnych skutočností, po vyhodnotení námietok žalobcu a stanoviska žalovaného ako aj s prihliadnutím na závery obsiahnuté v svojich predchádzajúcich rozhodnutiach (čl. 1 ods. 1 ústavy), najmä už v citovanom rozhodnutí 7Sžso/20/2010, pri ktorom Najvyšší súd nezistil žiaden relevantný dôvod, aby sa od jeho obsahu a vyslovených právnych názorov (viď účinky sledované v § 250ja ods. 4 a contrario odsek 7 O.s.p. spolu s čl. 144 ods. 1 ústavy) s prihliadnutím na ústavný princíp právnej istoty odchýlil (napríklad zásadná zmena právneho prostredia, zistenie odlišného skutkového stavu alebo prijatie protichodného zjednocovacieho stanoviska v zmysle záverov judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva v oblasti zjednocovania alebo zamedzovania vydávania protirečivých rozsudkov, najmä vec Zielinsky, Pradal a spol. vz. Francúzska republika č. A-24846/94, 34165/96 až 34173/96, poprípade vec Borovská a Forrai vz. Slovenská republika č. A-48554/10 z 25.11.2014), s osvojením si argumentácie krajského súdu postupom podľa § 219 ods. 2 O.s.p. s oznámením termínu vyhlásenia rozsudku postupom podľa §156 ods. 1 a 3 O.s.p. rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku.

Podľa čl. 144 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky sú sudcovia pri výkone svojej funkcie nezávislí a pri rozhodovaní sú viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 a zákonom.

Podľa § 135 ods. 1 O.s.p. je súd viazaný rozhodnutím ústavného súdu o tom, či určitý právny predpis je v rozpore s ústavou, so zákonom alebo s medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná [§ 109 ods. 1 písm. b)]. Súd je tiež viazaný rozhodnutím ústavného súdu alebo Európskeho súdu pre ľudské práva, ktoré sa týkajú základných ľudských práv a slobôd. Ďalej je súd viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt postihnutelný podľa osobitných predpisov, a kto ich spáchal, ako aj rozhodnutím o osobnom stave, vzniku alebo zániku spoločnosti a o zápise základného imania; 14) súd však nie je viazaný rozhodnutím v blokovom konaní.

40. O práve na náhradu trov odvolacieho súdneho konania rozhodol Najvyšší súd podľa § 250k ods. 1 O.s.p., podľa ktorého ne úspešnému žalobcovi právo na náhradu trov tohto konania nevzniklo.

41. Najvyšší súd v prejednávanej veci v súlade s ust. § 250ja ods. 3 O.s.p. rozhodol bez pojednávania, lebo nezistil, že by týmto postupom bol porušený verejný záujem (vo veci prebehlo na prvom stupni súdne pojednávanie, pričom účastníkom bola daná možnosť sa ho zúčastniť), nešlo o vec v zmysle § 250i ods. 2 O.s.p. (úprava povinnosti platiť poistné odvody je spojená s verejnoprávnymi vzťahmi), v konaní nebolo potrebné v súlade s ust. § 250i ods. 1 O.s.p. vykonať dokazovanie a z iných dôvodov nevznikla potreba pojednávania nariadiť.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu n i e j e prípustný opravný prostriedok (§ 246c ods. 1 O.s.p.).